

Ke slovům a duši Kouzelný klíč

**DAGMAR
ŽALUDOVÁ**

Milí soutěžící a příznivci Kouzelného klíče!

„Činorodá práce je písní, přinášející klíč k životu,“ tuto krásnou myšlenku nese symbolický, převeliký klíč z keramické dílny petrohradských umělců, jímž jsem byla odměněna. Ten klíč je poděkováním, ale i potvrzením smysluplnosti mezinárodní literární soutěže pro pacienty a zaměstnance psychiatrických zařízení v České a Slovenské republice. Děkuji všem, kteří mne jím obdarovali, těm, kteří jej vytvářeli. Děkuji všem soutěžícím a příznivcům Kouzelného klíče za podporu.

V pořadí již dvanáctá slavnost Kouzelného klíče u příležitosti vyhlášení vítězů mezinárodní literární soutěže se konala 30. března 2017 v historickém společenském sále Psychiatrické léčebny Petrohrad na Lounsku v Ústeckém kraji. Soutěžící a další vzácní hosté byli pozváni do krásného renesančního zámku, jež kdysi obývaly šlechtické rody Kolovratů a Černínů, panem ředitelem Ing. Ladislavem Henlinem, který spolu s pracovníky léčebny při-

foto: MUDr. Ivan David

pravil pro hosty vlídné, optimistické prostředí, kde ovšem nechybělo ani štědré občerstvení.

Slavnostnímu odpoledni bravurně vládl moderátor Jakub Hejdánek, který kromě spoluzakladatelů soutěže – MUDr. Ivana Davida, CSc. a Dagmar Žaludové, představil další hosty, příznivce a sponzory Kouzelného klíče – starostku Letohradu paní Jitku Dondovou, vedoucího odboru zdravotnictví Ústeckého kraje ing. Petra Severu, ředitele pražského zastoupení společnosti VIPharm Slovakia a hlavního sponzora Kouzelného klíče Mgr. Aleše Prontekera, hostitele slavnosti, ředitele zdejší léčebny ing. Ladislava Hentlina a také přítomné dva z pěti porotců soutěže: literárního kritika a historika PhDr. Alexeje Mikuláška a básníka a spisovatele Ing. Karla Sýse.

Muzica Dolce Vita

O kouzelnou atmosféru a nádherný zážitek se postaralo hudebního trio Muzica Dolce Vita: Michaela Amchová (flétna), Zbyňka Šolcová (harfa) a Daniela Demuthová (zpěv). Jejich hudba a zpěv prokládaly výstupy moderátora a všech dalších účinkujících a organizátorů slavnosti. Na závěr slavnosti zazpívala Demuthová kuplet z Romea a Julie od francouzského skladatele Hectora Berlioz. A nebyla jsem sama, která litovala, že hudební vystoupení už končí, neboť, jak bylo možné vypořadovat letným pohledem na přítomné v sále, hudba lidských srdcí sytila laskavostí jednoho člověka k druhému, a to v době, která umí být krásná a přátelská, ale zároveň i krutá.

Hodnoty Kouzelného klíče

Příspěvky do soutěže poslalo 126 autorů - pacientů a zaměstnanců psychiatrických zařízení v České a Slovenské republice.

Po odborné poroty, jejichž členy jsou básník a spisovatel Karel Sýs, literární kritik a historik Alexej Mikulášek, básnířka Eva Frantinová, publicistka a novinářka Taťána Lankašová a novinář Roman Janouch, ale i podle zúčastněných a i jinak zainteresovaných v soutěži, je hodnocena pozitivně. Smysluplnost soutěže je znovu a znovu potvrzována mnohými sděleními samotných soutěžících, což je, troufám si říci, to nejdůležitější, tj. pocit, že jejich život má smysl, že jsou jedineční, že něco dokáží.

Ať už současní nebo bývalí pacienti, do soutěže se mnohdy zapojují opakovaně, buď vlastní tvorbou, nebo motivací a podporou soutěžících. V poslední době posílají svoje soutěžní příspěvky, více než bylo obvyklé v minulých ročnících, zaměstnanci, lékaři, sestřičky, te-

JANA BLIŽŇÁKOVÁ

ADAPTACE NA TMU

*a co je vůbec
život jednoho:*

*židle u stolu
promáčknutý sedák
či snad hrnek s modrým květem
v krabičce ostropestřec, máta*

*nebo ty tiché ruce
kterými ses živila
zvedala
držela zpřímá*

*anebo lůžko nasáklé bděním
prostřeno pro všechny
co znají cestu popaměti
a tamhle -
hladina tvého čela*

*to musel přec být život:
hřeben
tvé vlasy, pak tvé čelo
urovnaná tma--*

dál nedohlédnu

POKOJ Č. 8, ZÁZNAM

*prsty, mlčky, drobným gestem
obejmeš pelest
oddělující světlo zelenou zeď
od světla zelené zdi*

*monitor
vyšpláchne tón*

a není nic--

*jen: nepatřičné teď a tady
nádobu na čaj, cosi odlitého ticha
cosi zbylého, vyvržené my*

stojíme nad tebou, malinko udiveni:

*náhle tak bezobsažné
dva páry návleků na boty*

rapeuti a mnoho dalších pracujících v psychiatrických zařízeních, což je nejen potěšující, ale rovněž i jeden z ukazatelů, že Kouzelný klíč je přesvědčivý i pro ty, kteří pracují v oboru psychiatrie.

Básník pokorný i odvážný a upřímný

Jak podobně říká básník Karel Sýs, básník by měl být především k sobě upřímný, otevřený, měl by mít odvahu odhalit v sobě i méně pěkné. Měl by být pokorný, neboť skutečná pokora neubírá odvaze, ale spíše naopak dává odvaze smysl. A stejné by to mělo být i u autorů prózy. Ze soutěžních děl vyznívá, že mnozí z Vás uvažují ve stejné linii, že je Vaše duše s Vaším dílem v harmonii.

Putování krajinou myšlenek

Premýšlíte nad lidskou duší, píšete jej myšlenky, úvahy, to co aktuálně prožíváte, cítíte, preferujete psaní jako formu relaxace, seberealizace, bourání mýtů, že psychiatrickí pacienti patří na okraj společnosti.

Vaše příběhy se nesou ve znamení putování krajinou myšlenek, přání, představ, radosti i smutku, je tam fantazie i skutečnost, ale hlavně tam je neutuchající naděje. A to je dobře. Dobře proto, že naše cesty životem procházejí mnohými obdobími, kdy prožíváme dobré i zlé. Prožíváme lásku a záleží jen na nás, jak si s láskou poradíme. Ten, kdo nemá lásku, nemá nic. Pro lásku vždy něco obětujeme, někdy hodně, a většinou to podstatné. Ztratíme-li lásku kvůli rozumu, je to jen naše rozhodnutí, a to rozhodnutí většinou velmi bolí, a těžko se s tím vyrovnáváme. Že vše zahojí čas? Ale všichni víme, že některé rány bolí dlouho. Zrada, podraz, ponížení nepřebolí nikdy. Je to smutné, ale je to tak.

Být a vidět také pozitivní!

Během života prochází člověk mnohými nečekanými situacemi, se kterými si občas nedokáže poradit. Někdy jsou to radostné události, ale někdy ne, a pak člověk přemýšlí, jak v životě pokračovat dál. Nejtěžší pro člověka je, když někoho ztratí. Svou lásku, kamaráda, domácího mazlíčka anebo, což je asi pro každého nejhorší, člena rodiny. Ale věřím, že v životě každého z nás jsou chvíle, kdy jsme rádi, že můžeme být spolu a radovat se z toho, co jsme, s kým jsme, kde jsme a čeho jsme dosáhli. A to bychom měli prožívat naplno. Ale přichází i chvíle, kdy nejsme veselí a potřebujeme podporu, a když nám schází, můžeme se dostat téměř až na dno svých sil a v mysli se vynořuje záluďná otázka: Být, či nebýt? A literární tvorba, myslím si, může pomáhat najít cestu a odrazit se ode dna.

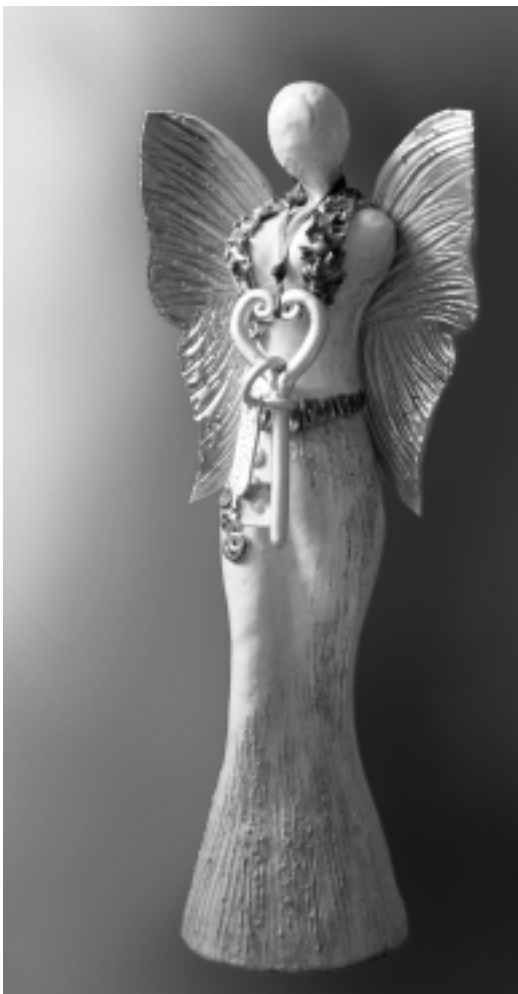
Literární tvorba klíčem poznání

Smysluplnost Kouzelného klíče je zřetelná, a proto je dobré, že jsme stále motivováni pokračovat v naší kouzelné soutěži, neboť jak uvádí literární kritik a historik PhDr. Alexej Mikulášek, „...někteří autoři si prostřednictvím psaní vyjasňují svůj vztah k sobě i k druhým, vztah ke světu kolem sebe, svoji úlohu ve svém životě a mezi svými blízkými. Někteří si

rovněž uvědomují, že literatura a její tvorba není jen výrazem jejich ega, a že není jen formou zápasu s démony v jejich srdci a hlavě, že není únikem z reality, ani jen výrazem díky, ale že je klíčem k poznání toho, proč jsem na světě a hledáním duchovní spřízněnosti a solidarity. Klíče slov slouží jim samotným i druhým, těm, kteří jsou ochotni naslouchat, porozumět a vnímat neovlivnění předsudky.“

V naší soutěži není poražených

Ti, kteří se umístili na nejvyšších stupních, si odnesli diplomy a překrásné anděly - sochy 55 cm vysoké - ceny, které byly vytvořeny rukama týmu Petra Kunce jako společné dílo v petrohradském ergoterapeutickém ateliéru Špejchar. Jsou to pozlacení, postříbření a pobronzovaní andělé a víly z keramiky, a ještě další ceny věnované společností Vipfarm, která jako hlavní sponzor Kouzelného klíče již osm let a finančně zajiš-

JOSEF PRSKAVEC

ZTRACENÝ DOKUMENT

Jednání: přísně tajné

Svědci: nic nepoví

Výsledky: zcela marné

Ležel tu ve křoví.

JSEM

Zcela bez zásluh

a přesto plný slávy,

z vavřínu, růží,

chmele nebo trávy.

OZDOBA BÁSNÍKŮ,

státníků oblíbenec,

na hlavu padlý

věvec.

SETKÁNÍ

Na prahu letního večera,

když jsem se brodil mořem krás,

potkal jsem Strážného Anděla,

zpitého láskou pod obraz.

Tak snadno malinko škobrtneš

na blátě záludných Božích cest,

zahřešíš, a ani nemrkneš,

lehce se necháš někým svést.

Po těžké službě vrávoral,

kácel se na stranu,

všem chodcům marně vnucoval

pomoc a ochranu.

Sotva kdy někdo uvěří,

co všechno mohl bych vyprávět.

Lepší je přikládat pod kotle

bláznivé lodi jménem Svět.

tuje také grafickou úpravu a tisk sborníku soutěžních literárních prací.

V duchu našeho hesla, že v této soutěži nejsou poražení, že vítězi jsou všichni, věřím, že jste měli ze slavnosti dobrý pocit, i když některým soutěžícím se pro tentokrát na nejvyšší ocenění nepodařilo dosáhnout, přestože v minulosti byli úspěšnější. Při pohledu do hlediště na soutěžící, jsem měla lehce nejasné pochybnosti, zda někteří z Vás, kteří jste dali do tvorby Vašeho literárního soutěžního příspěvku hodně ze svého talentu či snahy svou tvorbou zaujmout a uspět, se cítili vskutku dobře. Na několika málo z Vás jsem viděla stín

zklamání. Možná, že se mýlím, ale tak jsem to vnímala já. Chtěla bych věřit, že se mýlím.

„Vážená a milá paní Žaludová, moc děkuji za krásný dopis, který mě velmi potěšil. Měla jsem ze slavnosti celkově dobrý pocit. Ale máte pravdu, trochu mi bylo líto, že jsem nevyhrála anděla. Protože anděly mám moc ráda a tihle byli skutečně nádherní. Ale zároveň je to pro mě výzva, abych psala ještě více a ještě lepší příběhy. A klíče, které jsme dostali, jsou letos opravdu kouzelné! Přeji Vám překrásné jaro, hodně zdraví, pohody, lásky a štěstí. Se srdečným pozdravem, Lucie Bergerová

Těšme se na 13. ročník Kouzelného klíče

Není vždycky posvícení, řekli by ti optimističtí i realističtí, a já, spíše realista a možná někdy lehce pesimista, dodávám, že tak to v životě chodí, tj. jednou dole, jednou nahoře, a že nám může příště štěstí přát a mnohé se v dobré obrátí a možná také existuje spravedlnost a dostihne ty, kteří ublížili. Na ty, kteří Vám ublížili, nemyslete a nepřejte jim vůbec nic.

Je přeci jaro, příroda se nám probudila a snaží se nám ukázat, co umí. Přejme si, ať se jí daří a doufejme, že to bude příjemné, protože my sami si to příjemné musíme ze života umět vybírat. Nechme se tedy překvapit, těšme se na krásné a milé, mějme rádi sami sebe a dobré lidi kolem nás, přejme si navzájem vše dobré a ještě to nejlepší. Spolu s Vámi se budu těšit na 13. ročník literární soutěže Kouzelný klíč.

Tragická událost v nápravně výchovném zařízení na ostrůvku If

JOSEF PRSKAVEC

Ano, pane Dumasi, lidé jako on nemívají přátele, ale my jsme se mu opravdu snažili pomoci, i když úkol zbavit Edmonda Dantese jeho závislosti na drogách a vychovat z něj slušného člověka byl nad naše síly. Ona ta rodina byla celkově divná. Víte, že Dantesův otec se z radosti nad tím, že syna konečně zabásli, upil k smrti? Žádná špatnost nebyla Edovi cizí, i když nejvíce vynikal jako udavač. Ale znáte to. S čím kdo zachází, tím taky schází. Stejně si myslím, že nebylo moc chytré udat královskému prokurátorovi jeho vlastního otce... Ale on už byl prostě takový. Dva dny před tím nikoho nepráskl a šlel v abstráku. Jak říkal – když musíš, tak musíš. Tady Kaderus kvůli němu strávil dva roky na galejích, když ho Dantes udal, že obraz císaře Napoleona, který visel v lokále, znečišťují mouchy. Po Uchvatitelově pádu ho sice rehabilitovali, ale zároveň mu zabavili veškerý majetek jako pokutu za to, že tam ten obraz visel. Tuhle hospodu má na leasing. Jó, drobní podnikatelé to nemají lehké...

Já už mu dávno odpustil, Dany.

Ty jsi byl, Kádo, vždycky moc velký dobrák. Ale jak k tomu přijde ubohá Mercedes? Všude rozhlašoval, že je jeho snoubenka, protože si ji potom, co ji znásilnil, žádný slušný muž nevezme. Každou chvíli ji prohrál v kartách... Tady kamarád Mondego ji musel tolikrát vykoupit z nevěstince, až se úplně zruinoval. No nemám pravdu, Ferdo?

Máš úplnou pravdu. Já jsem voják. Smrt nevyhledávám, ale jsem kdykoli připraven položit život za jakoukoli spravedlivou věc, pokud to bude skutečně nezbytné. Ale při známí se, že při pomýšlení na Edmondovu perverzní krutost mne mrazí. Zvláště když vím, že míří do Orientu, kde se jeho zvrácené fantazii dostane bohaté inspirace. Přesto musíme doufat, že pravda a láska nakonec zvítězí nad lží a nenávisť. Ale zeptejte se tady pana Danglara...

Dodnes se v noci budím hrůzou, když se mi zdá o naší poslední společné plavbě. Kapitán Faraona tehdy zjistil, že Dantes zpronevěřil peníze námořníků, vybrané na zdravotní a sociální pojištění. Edmond ho otrávil a přemlouval posádku k pirátství. Když se mu to nepodařilo, protože ho všichni na lodi upřímně nenáviděli, lstí přistál u ostrova Elba a nabídl Napoleonovi, že spolu rozpoutají první světovou válku. Naštěstí měl Bonaparte tolik rozumu, že ho vyhodil. Ten vydědouch Marrel se pokoušel všechno ututlat, protože

věděl, že v případě soudu nad jeho komplicem by vyplavaly i jeho vlastní pojišťovací podvody.

No dobře. Tohle všechno je nesmírně smutné, přesto nechápu obavy z uveřejnění vašich jmen v tisku. Teď je na útěku, v patách má Interpol, podle posledních zpráv se spojil s piráty a už se zřejmě nikdy nevrátí. Navíc jste jediní lidé, kteří se k němu vždy chovali slušně.

Pane redaktore, Edmond Dantes je velice inteligentní, ale o to nebezpečnější psychopat bez jakýchkoli morálních a mravních zábran. Už od dětství si neustále vymýšlel, že mu kdekdo ubližuje a pokud nepsal udavačské dopisy anebo neprováděl jiná darebáctví, plánoval nejbrutálnější způsoby likvidace svých skutečných i domnělých nepřátel. Měli jsme důvěrné informace, že z pevnosti If se dosud žádnému zločinci nepodařilo uprchnout. V novinách psali, že tam dozorcí nechávají vězně v rámci pracovní terapie hloubit tunely ve skále, protože kdo si hraje, nezdrhá. Ale Edmond na práci nikdy nebyl. Zamordovat kněze, který ho přišel vyzpovídat a uprchnout v jeho šatech, to je přesně jeho styl.

Staříčkový šéfredaktor smutně pokýval hlavou. Ten Saša Dumas je strašně hodný hoch, ale dobrý novinář z něj nikdy nebude. Vyhodit ho, to by bylo to nejlepší, co se pro něj dá udělat. Ale když on se na mne vždycky podívá tak smutně, že nemám sílu to udělat.

Ten rozhovor s přáteli uprchlého zločince není vyloženě špatný, jenom kdyby to nebylo tak příšerně ukecané. Nemá to spád. Ale ze všeho nejhorší je název.

Rázným gestem přeškrtnl Tragická událost v nápravně výchovném zařízení Chateau d'If a nad něj napsal Bestiální vrah kněze stále uniká spravedlnosti.

